

ДОВІДКА
про стан виконання у 2021 році Плану заходів з реалізації
у 2021-2023 роках Стратегії розвитку Тернопільської області
на 2021-2027 роки

В області на засадах смарт-спеціалізації розроблена та діє Стратегія розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки та план заходів з її реалізації у 2021-2023 роках, затверджена рішенням Тернопільської обласної ради від 03 грудня 2020 року № 16.

До даного документу увійшло 128 технічних завдань, на реалізацію яких загалом необхідно понад 21,3 млрд гривень, з них у 2021 році – майже 10,3 млрд гривень, у 2022 році – майже 6,8 млрд гривень, у 2023 році – понад 4,2 млрд гривень.

У звітному періоді реалізовувались 145 проєктів на загальну суму 9,9 млрд гривень (95,9%).

Враховуючи запровадження проєктного підходу з підготовки Плану заходів, він реалізовувався за трьома програмами, взаємоузгодженими зі Стратегічними цілями Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки, Державної стратегії регіонального розвитку України на 2021-2027 роки та іншими важливими аспектами розвитку області.

Програмою 1 “Розвиток людського капіталу та підвищення стандартів життя населення” у 2021 році загалом планувалось реалізувати 65 проєктних ідей на суму 1458,7 млн гривень. В рамках даної програми у звітному періоді реалізовувалось 93 проєкти на загальну суму 905,0 млн гривень.

Зокрема, за напрямом **Підвищення стандартів надання базових послуг для забезпечення життєдіяльності населення** вдалось покращити матеріально-технічну базу закладів охорони здоров'я, модернізувати галузь медицини, покращити якість надання медичної допомоги та підвищити кваліфікацію спеціалістів.

Зокрема, за кошти державного фонду регіонального розвитку проводились: капітальний ремонт будівель Борщівської центральної міської лікарні, реконструкція будівлі Тернопільського обласного спеціалізованого будинку дитини, нове будівництво спального корпусу на 50 чоловік для учасників АТО із їдальнею та теплим переходом з частковою реконструкцією існуючого корпусу обласної фізіотерапевтичної лікарні реабілітації в с. Більче-Золоте, капітальний ремонт водолікувального відділення Товстенської районної комунальної лікарні на вул. Робітнича в смт Товсте. Всього виконано робіт на суму 13103,7 тис. гривень, з них за кошти державного фонду регіонального розвитку – 10857,95 тис. гривень, 2245,75 тис. гривень – за кошти місцевих бюджетів.

За звітний період закуплено та безкоштовно отримано медичне обладнання у кількості 2149 одиниць на суму майже 90,3 млн гривень, з них за рахунок коштів:

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 02-1577/10 від 25.02.2022

Сертифікат [58E2D9E7F900307B0400000F8652F009E488500](#)
Підписувач [Дем'янчук Ігор Романович](#)
Дійсний з [22.06.2020 0:00:00](#) по [22.06.2022 0:00:00](#)

3,7 млн гривень; Національної служби здоров'я України – 1846 одиниць на суму майже 55,1 млн гривень; благодійної допомоги – 217 одиниць на суму понад 21,7 млн гривень.

На впровадження телемедицини послуг у закладах охорони здоров'я, а саме на закупівлю та встановлення необхідного обладнання спрямовано 5156,856 тис. гривень коштів державного бюджету.

На здійснення підтримки окремих закладів та заходів у системі охорони здоров'я спрямовано 144170,924 тис. гривень коштів державної субвенції.

В галузі охорони здоров'я у звітному періоді реалізовувались комплексна програма „Здоров'я населення Тернопілля на 2017-2021 роки” та програма розвитку та підтримки комунальних закладів охорони здоров'я Тернопільської обласної ради на 2021-2023 роки. Кошти цих програм в сумі 31821,6 тис. гривень в основному були спрямовані на забезпечення утримання майнових комплексів, реконструкцію приміщень, а також на забезпечення ефективної діагностики випадків коронавірусної хвороби COVID – 19 та покращення інформування населення.

За рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам в сумі 494,505 тис. гривень опорними закладами охорони здоров'я області закуплено послуги щодо проектування та встановлення кисневих станцій.

З метою забезпечення надання якісних соціальних послуг соціально-незахищеним верствам населення області у 2021 році реалізовувались заходи щодо створення сприятливих соціально-економічних, медичних, культурних, організаційних та правових умов і гарантій для реалізації прав ветеранів війни і праці, людей похилого віку, мало захищених верств населення, учасників антитерористичної операції та членів їх сімей, забезпечення якісного оздоровлення і відпочинку дітей.

Зокрема, здійснювався ремонт приміщення харчоблоку з виробничими цехами та двома їдальнями у Мельнице-Подільському психоневрологічному будинку-інтернаті, використано 1100,0 тис. гривень коштів обласного бюджету.

Крім цього, в рамках обласної програми підтримки осіб, які брали участь в антитерористичній операції, операції об'єднаних сил, членів сімей загиблих під час проведення антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, членів сімей Героїв Небесної Сотні, постраждалих учасників Революції Гідності на 2020-2024 роки надано щомісячну матеріальну допомогу для покращення матеріального становища членів сімей, в яких загинув учасник АТО, ООС або особа, мобілізована на військову службу; забезпечено лікуванням та медикаментами відповідні категорії громадян; проведено реабілітаційне лікування та оздоровлення осіб даної категорії. Забезпечено виплату разової грошової допомоги 32 учасникам-добровольцям АТО, учасникам бойових дій. Виплачено компенсацію в розмірі фактичної плати за навчання 3 особам, які навчаються на контрактній основі у закладах вищої освіти комунальної форми власності на суму 25,2 тис. гривень. Проведено заходи з метою вшанування осіб, які брали участь в АТО, ООС. Загальна сума використаних коштів становить 3009,6 тис. гривень.

Також, кошти обласної комплексної програми соціальної підтримки мало захищених верств населення „Турбота” на 2021-2025 роки в сумі

10561,500 тис. гривень були спрямовані на надання матеріальної допомоги: 1492 особам, які постійно проживають на території області, перебувають у складному матеріальному становищі внаслідок стихійного лиха, нещасного випадку, важкого захворювання, інших складних обставин; 600 особам із категорії малозахисених верств населення для покращення матеріального становища; 901 мобілізованим особам, учасникам бойових дій. 6 обласним громадським організаціям осіб з інвалідністю, які взяли участь у конкурсі, надано фінансову підтримку для виконання програм (проектів, заходів), розроблених обласними громадськими організаціями осіб з інвалідністю. Надано фінансову підтримку Тернопільському благодійному фонду „Карітас” для забезпечення організації роботи, пов’язаної з наданням всебічної допомоги малозахисеним верствам населення області.

В рамках обласної програми „Ветеран” на 2020-2024 роки забезпечено покращення матеріально-побутових умов проживання ветеранів війни, праці військової служби, органів внутрішніх справ, Збройних Сил України, реабілітованих жертв політичних репресій, дітей війни, а також 170 ветеранів ОУН – УПА. Надано щомісячну допомогу 33 сім’ям загиблих в Афганістані, профінансовано діяльність 12 громадських організацій ветеранів (на конкурсній основі). Сума використаних коштів становить 2309,5 тис. гривень.

В області реалізовувалась обласна програма підтримки та розвитку патронажної служби в Тернопільській області на 2017-2021 роки. За рахунок коштів цієї програми в сумі 349,100 тис. гривень забезпечено діяльність Тернопільської обласної організації Товариства Червоного Хреста України (проведено обслуговування оргтехніки, страхування автомобіля, закуплено паливо для автомобіля, проведено реєстрацію та оформлення прав власності на приміщення). Закуплено смуги глюкометрів для поповнення сумок патронажних медичних сестер. Організовано відпочинок та урочисті свята для малозахисених громадян. Оплачено комунальні послуги з газопостачання, водопостачання, водовідведення та електроенергії.

З метою забезпечення якісного альтернативного догляду дітей, які залишилися без піклування батьків в рамках обласної програми запобігання соціальному сирітству, подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2017-2021 роки проведено обласний марафон „З турботою про дитину” для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, що опинились в складних життєвих обставинах та дітей сімей учасників АТО та ООС з нагоди Дня захисту дітей; організовано екскурсійно-пізнавальну поїздку для прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів та піклувальників дітей, які опинились в складних життєвих обставинах до Марійського духовного центру в с. Зарваниця; проведено круглий стіл на тему: „Усиновлення – шлях до щасливої родини” з нагоди Дня усиновлення; семінар-навчання для новопризначених працівників служб у справах дітей органів місцевого самоврядування Тернопільського району на тему: „Нові компетенції працівників служб у справах дітей органів місцевого самоврядування у сфері захисту прав дитини в рамках адміністративно-територіальної реформи”.

З метою налагодження роботи щодо ведення обліку дітей в ЄІАС „Діти”, подолання сирітства, розвитку сімейних форм виховання в області проведено навчальний семінар для користувачів місцевого рівня ЄІАС “Діти”. Проведено урочистий захід, присвячений врученню дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та особам з їх числа сертифікатів на придбання житла. Загалом на вищезазначені заходи спрямовано 98,5 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою попередження правопорушень у дитячому середовищі та насильства над дітьми в області діє обласна комплексна програма підтримки сім’ї, запобігання домашньому насильству та протидії торгівлі людьми до 2025 року, в рамках якої за рахунок коштів обласного бюджету в сумі 70 тис. гривень проведено інформаційно-просвітницькі акції з питань підтримки сім’ї та дітей у громадах області; інформаційно-просвітницькі акції з питань розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, культурологічні заходи, соціальні акції для дітей учасників АТО, ООС, дітей з внутрішньо переміщених сімей, дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Спільно з громадською організацією „ТМЖК „Відродження нації” за сприяння Міжнародної організації „Кампанія-21” проведено Всесвітню щорічну акцію „Walk for Freedom/Хода за свободу” з нагоди Європейського дня боротьби з торгівлею людьми. Проведено заходи з метою соціальної підтримки багатодітних матерів, які народили та виховали 5 і більше дітей, зокрема, проведено урочисте нагородження 54 жінок області почесним званням „Мати - героїня” та ряд інших благодійних програм.

На створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від насильства, спрямовано кошти відповідної державної субвенції в розмірі 1770,468 тис. гривень.

Задля забезпечення житлом 17 дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа та на будівництво дитячого будинку сімейного типу у 2021 році використано кошти державної субвенції на соціальне житло для дітей-сиріт в сумі 12571,0 тис. гривень.

З метою забезпечення житлом пільгових та соціально незахищених верств населення в області діє програма кредитування молодіжного житлового будівництва в Тернопільській області на 2018-2022 роки та обласна цільова програма індивідуального житлового будівництва на селі “Власний дім” на 2021-2025 роки, в рамках яких було профінансовано 3025,6 тис. гривень.

Крім цього, були спрямовані кошти субвенції на житло внутрішньопереміщеним особам, які захищали Україну, в сумі 680,922 тис. гривень, субвенції на житло учасникам Революції Гідності - 1287,111 тис. гривень, субвенції на житло особам, які захищали Україну - 1970,297 тис. гривень, субвенції на житло учасникам бойових дій на території інших держав - 3371,776 тис. гривень.

В області проводяться заходи щодо реалізації державної молодіжної політики. Зокрема, діють: обласна програма впровадження Української Хартії вільної людини в освітніх закладах Тернопільської області на 2021-2024 роки;

обласна цільова програма національно-патріотичного виховання на 2021-2025 роки; обласна цільова програма розвитку пластового руху на 2021-2025 роки, обласна цільова соціальна програма оздоровлення та відпочинку дітей на 2019-2021 роки. В рамках цих програм організовано та проведено ряд заходів національно-патріотичного спрямування з метою збільшення рівня охоплення ними молоді та активного залучення сімей до процесу патріотичного виховання; низку навчальних семінарів з метою заохочення пропагування духовних цінностей, поширення релігійних і духовних знань та збереження українських традицій, організації змістовного дозвілля та патріотичного виховання дітей і молоді на засадах християнської моралі; охоплено організованим оздоровленням та відпочинком протягом літніх канікул 1041 дитину, які потребували особливої соціальної уваги та підтримки. Використано 9496,2 тис. гривень коштів обласного бюджету.

В області реалізуються проекти, спрямовані на покращення матеріально-технічної бази спортивних закладів області для забезпечення фізичного розвитку, поліпшення стану здоров'я населення та пропагування ведення здорового способу життя.

Зокрема, за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку проводилось:

будівництво гідротехнічних споруд веслувального каналу „Водна арена” в м. Тернопіль (сума використаних коштів становить 46493,106 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 15766,092 тис. гривень, місцевого бюджету - 9658,039 тис. гривень, інших джерел фінансування - 21068,975 тис. гривень),

будівництво спортивного комплексу по вул. Франка в м. Бережани (сума використаних коштів становить 42276,441 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 22995,990 тис. гривень, місцевого бюджету - 2004,929 тис. гривень, інших джерел фінансування - 17275,522 тис. гривень).

будівництво мультифункціонального майданчика в Чортківській ЗОШ (сума використаних коштів становить 7550,213 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 5131,739 тис. гривень, місцевого бюджету - 2418,474 тис. гривень);

реконструкція спортмайданчиків Боричівської ЗОШ (сума використаних коштів становить 9160,386 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 8012,386 тис. гривень, місцевого бюджету - 1148,0 тис. гривень);

спортмайданчика Тернопільської ЗОШ № 3 з поглибленим вивченням іноземних мов (сума використаних коштів становить 5588,180 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 4470,544 тис. гривень, місцевого бюджету - 1117,636 тис. гривень).

В рамках реалізації програми розвитку футболу в Тернопільській області на 2021-2024 роки та програми розвитку олімпійського руху в Тернопільській області на 2019-2022 роки забезпечено проведення чемпіонатів обласної дитячо-юнацької футбольної ліги; відкритого кубку області з міні-футболу серед спортсменів з вадами слуху. Проведено олімпійські уроки та майстер-класи за участю провідних спортсменів та тренерів області; I етап та обласний фінал Всеукраїнського спортивно-масового заходу для дітей та юнацтва „Олімпійське лелеченя”; відбувся фестиваль зимового плавання „Галицькі моржі 2021”; відкритий чемпіонат КУТОР „ТОДЮСШ із зимових видів спорту” з лижних

гонок в с. Підгороднє. Проведено міжнародні змагання на санкороликах „Кубок Бони”. Витрачено 775 тис. гривень коштів обласного бюджету.

На розвиток спортивної інфраструктури в області спрямовано кошти відповідної державної субвенції в сумі 27400,0 тис. гривень.

На постійній основі проводиться моніторинг діяльності центрів надання адміністративних послуг, а також надається консультативна підтримка.

Протягом 2021 року центрами надання адміністративних послуг області надано близько 414 тис. адміністративних послуг, що на 44,1% більше ніж у 2020 році, у тому числі 63 тис. – у сфері землевпорядкування, 129 тис. – з питань реєстрації.

За надані через ЦНАП адміністративні послуги до бюджетів усіх рівнів надійшло коштів на суму 22,6 млн гривень, що в 2,2 рази більше ніж у аналогічному періоді 2020 року.

В області проводиться відповідна робота щодо створення центрів надання адміністративних послуг в територіальних громадах.

Протягом 2021 року відкрито ЦНАПи у Васильковецькій, Збаразькій, Золотопотіцькій, Коропецькій, Лановецькій, Білецькій територіальних громадах, а Підволочиська територіальна громада отримала мобільний ЦНАП.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 р. № 619-р, у 2021 році субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на розвиток мережі ЦНАПів (у редакції розпорядження від 20 жовтня 2021 р. № 1253-р) освоїли 15 територіальних громад Тернопільської області на загальну суму 25,6 млн гривень.

Головним завданням у сфері розвитку освіти у 2021 році було задоволення освітніх потреб кожної дитини відповідно до її інтересів та здібностей. Продовжувався процес реформування системи освіти області, формування нового освітнього простору, створення інноваційного середовища для якісного навчання і виховання молоді, а також розвитку наукової фундаментальності та практичної направленості функціонування освітньої системи області.

За рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку завершено капітальні ремонти НВК в м. Хоростків (сума використаних коштів становить 1653,003 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 1454,754 тис. гривень, місцевого бюджету - 198,249 тис. гривень); в Хоростківському сільськогосподарському ліцеї (сума використаних коштів становить 7868,962 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 6568,962 тис. гривень, місцевого бюджету - 1300,0 тис. гривень); в Козівській ЗОШ I-III ступенів (сума використаних коштів становить 6229,970 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 4299,939 тис. гривень, місцевого бюджету - 1930,031 тис. гривень).

Продовжується капітальний ремонт Гусятинського ясла-саду „Дзвіночок” (сума використаних коштів становить 4981,866 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 2981,866 тис. гривень, місцевого бюджету - 2000,0 тис. гривень); реконструкція з впровадженням енергозберігаючих технологій Тербовлянського дитячого ясла-садку „Ромашка” –(сума використаних коштів становить 2852,845 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 1715,273 тис. гривень, місцевого бюджету - 1137,572 тис. гривень).

У 2021 році відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21 квітня 2021 р. № 403 „Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на заходи, спрямовані на боротьбу з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 та її наслідками під час навчального процесу у закладах загальної середньої освіти” для Тернопільської області спрямовано 31,3 млн гривень (25,8 млн гривень – державного бюджету та 5,5 млн гривень – співфінансування місцевих бюджетів) на придбання засобів захисту, необхідних для організації протиепідемічних заходів під час проведення основної та додаткової сесій зовнішнього незалежного оцінювання та на придбання ноутбуків для педагогічних працівників комунальних закладів загальної середньої освіти та їх філій для організації дистанційного навчання.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.05.2021 р. № 476 „Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти „Нова українська школа” у 2021 році” передбачені кошти субвенції в сумі 52,3 млн гривень, які розподілені між бюджетами територіальних громад та інститутом післядипломної педагогічної освіти. Касові видатки становлять 40,8 млн гривень.

Також на реалізацію програми „Спроможна школа для кращих результатів” відповідним територіальним громадам спрямовано кошти субвенції у сумі 39,2 млн гривень для 28 закладів загальної середньої освіти.

За кошти освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на умовах співфінансування придбано 869 технологічних найменувань обладнання харчоблоків для 52 закладів загальної середньої освіти області на суму 13,2 млн гривень.

За рахунок залишків освітньої субвенції минулих років закуплено 6 кабінетів географії на суму 1,9 млн гривень.

У 2021 році область отримала 13,6 млн гривень субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам з метою надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, які спрямовано переважно на проведення корекційно-розвиваючих занять для цієї категорії дітей, придбання необхідних засобів для їх проведення.

З метою організації підвезення учнів та вчителів до закладів загальної середньої освіти, в тому числі до опорних шкіл закуплено 12 шкільних автобусів на суму 24,6 млн гривень, в тому числі кошти державного бюджету становлять 15 млн гривень, місцевих бюджетів - 9,6 млн гривень.

Продовжується реалізація проектів регіонального розвитку, спрямованих на підвищення культурного рівня, естетичного виховання громадян, забезпечення доступності у сфері культури, а також для задоволення культурних потреб жителів області.

Загалом на будівництво, реконструкцію, ремонт та модернізацію закладів культури області спрямовано 8,7 млн гривень, в тому числі 1,4 млн гривень державного та 7,1 млн гривень місцевих бюджетів, а також 219,4 тис. гривень спонсорських коштів.

Зокрема, за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку проводилась реконструкція будівлі Тернопільського обласного краєзнавчого музею (сума використаних коштів становить 2057,918 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 1377,846 тис. гривень, місцевого бюджету - 680,072 тис. гривень).

В області діяла програма розвитку кінематографії та забезпечення кінообслуговування населення Тернопільської області на 2017-2021 роки, продовжують діяти обласна програма розвитку та підтримки фінансово-господарської діяльності комунального підприємства Тернопільської обласної ради „Тернопільський обласний центр дозвілля „Терноцвіт” на 2020-2023 роки та програма сприяння розвитку громадянського суспільства у Тернопільській області на 2021-2023 роки. Сума використаних коштів обласного бюджету становить 6,2 млн гривень.

З метою збереження культурної спадщини Тернопільської області департаментом культури та туризму обласної державної адміністрації укладено 7 охоронних договорів, видано 5 дозволів на проведення ремонтно-реставраційних робіт, 10 висновків на відчуження або передачу в оренду пам'яток архітектури місцевого значення, а також підготовлено 5 інформаційних довідок про об'єкти культурної спадщини. Здійснено представництво у судах з питань охорони об'єктів культурної спадщини. Надано консультативну допомогу з питань збереження, розроблення науково-проектної документації, проведення заходів із реставрації та консервації пам'яток та об'єктів культурної спадщини.

З метою збереження та популяризації лемківської культури розробляється стратегія розвитку музейного комплексу „Лемківське село”.

В рамках реалізації програми збереження культурної спадщини Тернопільської області на 2021-2025 роки за кошти обласного бюджету в сумі 399,7 тис. гривень проведено моніторинг збереженості та інвентаризацію 147 пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини (археології, архітектури, історії, монументального мистецтва, а також могил та пам'ятних знаків учасників російсько-української війни ХХІ ст.) на території Більче-Золотецької та Іване-Пустенської територіальних громад Чортківського району. Здійснено їх GPS локалізацію, фотофіксацію та обміри. Електронну базу даних нерухомих об'єктів культурної спадщини доповнено світлинами 147 об'єктів.

На реалізацію робіт пам'яток культурної спадщини спрямовано кошти відповідної державної субвенції в сумі 7289,338 тис. гривень.

З метою реалізації напряму **Стимулювання вміння населення вчасно та швидко реагувати на зміни і потреби економіки регіону** для підвищення конкурентоздатності на ринку праці упродовж 2021 року проходили професійне навчання або підвищували свою кваліфікацію за рахунок коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття 2514 безробітних. Завершили навчання 2477 осіб, з них 2445 вже працевлаштовано (98,7 %). Також, для підвищення конкурентоспроможності на ринку праці деяких категорій громадян видано ваучер на оплату навчання 22 особам, які вже зараховані на навчання у закладах освіти України.

Значна увага приділялась сфері покращення екологічної інфраструктури області, зокрема за напрямом **Створення комфортних та безпечних умов**

проживання населення у звітному періоді здійснювалось реалізація проєктів у сфері житлово-комунального господарства, зокрема з будівництва та реконструкції біологічних, каналізаційних очисних споруд області.

За рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку продовжується будівництво очисних споруд каналізації господарсько-побутових стоків в м. Борщів (сума використаних коштів становить 6512,677 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 3870,922 тис. гривень, місцевого бюджету - 2641,755 тис. гривень); дощового колектора по вул. Галицькій в м. Тернопіль (сума використаних коштів становить 20718,150 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 10399,2 тис. гривень, місцевого бюджету - 10318,95 тис. гривень); реконструкція очисних споруд по вул. Стефаніка 60 Д в м. Заліщики (сума використаних коштів становить 2225,0 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 2000,0 тис. гривень, місцевого бюджету - 225,0 тис. гривень); завершено реконструкцію каналізаційної мережі в м. Монастириська (сума використаних коштів становить 9170,049 тис. гривень, з них кошти ДФРР - 5942,187 тис. гривень, місцевого бюджету - 2227,862 тис. гривень).

В рамках реалізації заходів обласної програми „Питна вода Тернопілля” на 2021–2025 роки відібрано для співфінансування в 2021 році з обласного бюджету та реалізовано проєкт „Капітальний ремонт підземного водозабору для водозабезпечення об’єктів соціальної сфери по вул. Садова в с. Ігровиця Тернопільського району Тернопільської області”, використано 160,8 тис. гривень.

З метою забезпечення безпечного середовища в громадах в області діяла програма антитерористичних заходів у Тернопільській області на 2021 рік та продовжує діяти обласна цільова програма сприяння поліції у підвищенні рівня безпеки громадян на території Тернопільської області на 2021-2025 роки. Сума використаних коштів обласного бюджету за цими програмами становить 1 млн гривень.

Програма захисту населення і територій Тернопільської області від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2018-2022 роки спрямована на забезпечення пожежної та техногенної безпеки області, використано 1632,2 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою реалізації напряму **Організація оптимальної регіональної системи раціонального природокористування та охорони довкілля** в області діє програма охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області на 2021-2027 роки. В рамках цієї програми розроблено землевпорядні документи щодо установаження в натурі (на місцевості) меж 9 територій та об’єктів природно-заповідного фонду загальною площею 159,5791 га; установлено межі ще 69 територій та об’єктів природно-заповідного фонду загальною площею 8640,03 га; встановлено опалювальну та водопровідну систему за проєктом „Будівництво біологічних очисних споруд стічних вод м. Бучач”. Національним природним парком „Кременецькі гори” проведено ренатуралізацію природних оселищ рідкісних та зникаючих видів флори і фауни у межах ботанічного заказника місцевого значення „Курилиха”. Природним заповідником „Медобори” проведено розчистку ділянок із зростанням рідкісних видів рослин з метою збереження видів, занесених до Червоної книги України та регіонально-

рідкісних видів Здійснено візуалізацію 27 територій та об'єктів природно-заповідного фонду у картографічній проекції та відповідно до стандартів.

У результаті здійснення вищезазначених заходів площу природно-заповідного фонду в області доведено до 123,887 тис. гектара. Природно-заповідний фонд області має у своєму складі 645 одиниць територій та об'єктів, його питома вага до загальної площі Тернопільської області складає 8,93%.

З метою доведення лісистості території області відповідно до науково-обґрунтованого показника в рамках програми розвитку лісового господарства Тернопільщини на 2017-2021 роки забезпечено оформлення правовстановлюючих документів на землю для створення захисних лісових насаджень. Зокрема, погоджено з ДП „Тернопільське лісове господарство” організацію ландшафтного заказника місцевого значення „Лошнівська стінка” на площі площею 97,2 гектара, ДП „Чортківське лісове господарство” - комплексної пам'ятки природи місцевого значення „Шершенівська стінка” орієнтовною площею 11,0 гектарів, з ДП „Бучацьке лісове господарство” - геологічної пам'ятки природи місцевого значення „Криницький травертин” площею 0,01 гектара, Козівською селищною радою Тернопільського району - ботанічної пам'ятки природи місцевого значення „Козівська липа” площею 0,01 гектара.

В рамках програми розвитку водного господарства та водно-екологічного оздоровлення природного середовища Тернопільської області на період до 2021 року здійснено капітальний ремонт по розчистці р.Бариш з метою ліквідації підтоплення присадибних ділянок частини с.Порохова; капітальний ремонт по відновленню та підтриманню сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану заплавного ставка в районі вул. Музейна в м. Хоростків; будівництво дамби для захисту від підтоплень вул. Бучацької у с. Вістря; капітальний ремонт по розчистці русла р.Вільховець для покращення гідрологічного режиму та санітарного стану річки на землях Трибухівської територіальної громади (ділянка с.Пишківці від залізничного мосту до мосту по вул.Зарічна). Сума використаних коштів 37757,8 тис. гривень, в тому числі державного бюджету – 34746,0 тис. гривень, місцевих бюджетів – 2874,8 тис. гривень, інших джерел фінансування – 137 тис. гривень.

Загалом на реалізацію інфраструктурних проєктів в області спрямовано 113,2 млн гривень субвенції на соціально-економічний розвиток окремих територій, з урахуванням залишків субвенції, виділеної у 2020 році.

Програмою 2 “Підвищення конкурентоспроможності регіону” у 2021 році загалом планувалось реалізувати 42 проєктні ідеї на суму 8531,9 млн гривень. В рамках даної програми у звітному періоді реалізовувалось 30 проєктів на загальну суму 6703,8 млн гривень.

Зокрема, за напрямом **Стимулювання розвитку малого та середнього бізнесу** та з метою посилення інституційної спроможності та ефективності діяльності мережі центрів підтримки підприємництва та консультативних пунктів для бізнесу в територіальних громадах області шляхом діджиталізації процесу надання інформаційно-консультативних послуг спрямовані кошти обласної програми розвитку малого і середнього підприємництва на 2021-2023 роки в сумі

553,7 тис. гривень та кошти програми інформатизації Тернопільської області „Електронна Тернопільщина” на 2019-2021 роки в сумі 1000,0 тис. гривень.

Тернопільським регіональним центром підтримки підприємництва та мережею консультативних пунктів для бізнесу надано близько 2500 інформаційно-консультативних послуг діючим та потенційним суб'єктам малого та середнього підприємництва області, проведено 6 інформаційно-навчальних заходів з актуальних питань ведення бізнесу та залучення державної допомоги (семінари, тренінги, наради), якими охоплено близько 1000 осіб.

Окрім цього, презентовано діючі програми підтримки агропромислового розвитку, зокрема здешевлення кредитів, підтримка галузі тваринництва та садівництва, відшкодування вартості сільськогосподарської техніки.

Проведено бізнес-майстерню „Ефективна співпраця з Німеччиною: секрети успіху”, як результат 2 місцевих підприємці успішно пройшли інтерв'ю щодо участі у бізнес-сесіях в Німеччині у 2022 році.

Проведено інформаційні заходи щодо приватизації та оренди об'єктів державного майна, яке знаходиться на території області. Спільно з представниками Регіонального відділення Фонду державного майна України проведено 7 виїзних зустрічей з представниками територіальних громад та місцевим бізнесом в Кременецькому, Тернопільському та Чортківському районах.

Проведено конкурс „Кращий інформаційно-консультативний пункт для бізнесу в територіальній громаді області”, за результатами якого нагороджено інформаційно-консультативні пункти для бізнесу Лановецької, Бережанської, Збараської, Великогаївської, Байковецької та Козлівської територіальних громад.

За напрямом **Розвиток енергоефективності та енергозбереження** впродовж 2021 року в області проводилася відповідна робота щодо впровадження енергоефективних заходів та технологій у бюджетних установах та житлових будинках області.

Зокрема, за рахунок коштів обласної комплексної програми енергоефективності та енергозбереження на 2021–2024 роки у 2021 році профінансовано проведення енергетичного аудиту та сертифікації енергетичної ефективності у 7 бюджетних установах та організаціях області на суму 200 тис. гривень.

За рахунок коштів державного бюджету та коштів Європейського Союзу за програмою підтримки енергомодернізації багатоквартирних будинків „Енергодім” проведено енергомодернізацію 19 ОСББ на суму 100386,795 тис. гривень.

В рамках обласної комплексної програми енергоефективності та енергозбереження на 2021–2024 роки у 2021 році розпочато роботу щодо введення в експлуатацію 5 промислових сонячних електростанцій за рахунок коштів приватних підприємців.

З метою врегулювання заборгованості теплопостачальних та теплогенеруючих організацій та підприємств централізованого водопостачання та водовідведення спрямовано кошти субвенції державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах в сумі 427787,278 тис. гривень.

За напрямом **Розвиток туристичної індустрії** з метою створення та популяризації конкурентоспроможного туристичного продукту, підтримки та популяризації основних видів туризму у 2021 році робота спрямовувалась на формування комплексних туристичних продуктів у пріоритетних для області видах туризму (релігійний, пригодницький, культурно-пізнавальний тощо) для внутрішніх та іноземних туристів; представлення туристичних продуктів Тернопільщини на міжнародних, всеукраїнських та регіональних спеціалізованих виставкових заходах.

Зокрема, в рамках програми розвитку туризму в Тернопільській області на 2021-2025 роки спрямовано кошти обласного бюджету в сумі 578 тис. гривень на проведення ряду екологічних акцій з метою впорядкування об'єктів туристичної інфраструктури області, проведено маркування та знакування туристичних маршрутів. Представлено комплексний туристичний продукт на: міжнародній туристичній виставці UITT „Україна - подорожі та туризм”; всеукраїнському фестивалі-ярмарку туристичних маршрутів і народних художніх промислів „Мандруй Україною”, організованому на території Національного музею народної архітектури та побуту України (м. Київ) Державним агентством розвитку туризму за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України; Міжнародній виставці „ТурЕКСПО 2021” у рамках Львівського міжнародного форуму індустрії туризму та гостинності - 2021.

Проведено воркшоп у Чортківській міській раді щодо утворення туристичного кластеру „Тепле Поділля” та круглі столи „Мандруй Україною. Тернопілля”, „Туристичне Тернопілля – синергія держави та громад”; мистецький пленер „Туристичні магніти Тернопільщини на полотні”; Форум „Тернопілля туристичне з елементами ЕТНО Лемківська культура як складова етнотуризму на Тернопіллі”. Забезпечено проведення 7 прес-турів для представників всеукраїнських та регіональних ЗМІ туристичними об'єктами Тернопільської області. Придбано туристичні карти „Тернопільщина туристична”, путівники туристичні „Чудотворні ікони Тернопілля”, Замки і палаци Тернопілля” та сувенірну продукцію для учасників круглого столу „Мандруй Україною. Тернопілля”. Виготовлено 50 таблиць з QR-кодом та передано для встановлення на популярних туристичних об'єктах у громадах області.

Крім цього, для проведення збору матеріалів (документи, фото-відео) в архівах та опрацювання наукових праць, спогадів, матеріалів з історії Тернопільщини спрямовані кошти обласної програми популяризації знань з історії України та Тернопільщини через сучасні цифрові онлайн-ресурси на 2021-2025 роки в сумі 179,2 тис. гривень.

За напрямом **Стимулювання залучення інвестицій**, з метою забезпечення стабільного економічного розвитку та пошуку дієвих механізмів залучення іноземних інвесторів впродовж 2021 року проводились заходи з популяризації інвестиційних переваг області як в Україні, так і за кордоном.

Зокрема, в рамках обласної програми міжнародного співробітництва Тернопільської області на 2021-2023 роки забезпечено проведення 30 протокольних заходів керівництва облдержадміністрації з іноземними

представниками, проведено всеукраїнську роз'яснювально-інформаційну кампанію ЕУКраїна.

Здійснено організаційне та технічне забезпечення зустрічей керівництва та представників області з представниками іноземного бізнесу в Україні та закордоном у форматах „B2B”, „G2B”, проведення „круглих столів”, бізнес-конференцій, виставково-ярмаркових заходів, інших міжнародних заходів економічного та промоційного спрямування.

Забезпечено сувенірною, брендваною та іміджевою продукцією Тернопільської області іноземних представників в рамках міжнародних заходів в Україні та закордоном. Виготовлено: інвестиційні брошури з актуальною інформацією щодо інвестиційної діяльності області англійською мовою; флаєри з питань зовнішньоекономічної діяльності області англійською мовою. На здійснення цих заходів було спрямовано 938,2 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою забезпечення ефективної діяльності комунальних підприємств, установ, організацій, за кошти державного фонду регіонального розвитку завершено будівництво (організацію території) Лановецького зоологічного парку місцевого значення „Лановецький зооботсад”, на що було спрямовано 4015,554 тис. гривень, в тому числі 2875,473 тис. гривень – коштів державного бюджету, 1140,081 тис. гривень – місцевого бюджету.

На території області здійснюється розбудова мережі індустриальних парків Тернопільської області. Так, індустриальні парки „Тернопіль” (площа - 15 га) та „Chortkiv-West” (площа - 87,68 га) включено до Реєстру індустриальних (промислових) парків України (накази Мінекономіки від 19.09.2018 року № 1318 та від 03.10.2019 року № 152). На даний час обрано керуючу компанію індустриального парку „Тернопіль” - комунальне підприємство „Підприємство матеріально-технічного забезпечення” Тернопільської міської ради.

Зборівською територіальною громадою прийнято рішення щодо створення індустриального парку „Зборів” на земельній ділянці площею 16 га.

Одночасно Борщівська та Лановецька територіальні громади стали учасниками проекту регіонального розвитку „Мережа індустриальних парків „Західний індустриальний кластер”, який є переможцем конкурсного відбору проектів, які можуть фінансуватися за кошти Європейського Союзу в рамках програми секторальної підтримки.

Завершені закупівлі по цих індустриальних парках в сумі 1279,98 тис. гривень на розробку концепцій індустриальних парків, детальних планів територій під розміщення, проведення геологічних та геодезичних вишукувань під розміщення.

Активізовано роботу щодо поліпшення транспортної доступності в межах регіону шляхом розвитку мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення, об'їзних доріг у населених пунктах області.

У 2021 році на автомобільних дорогах загального користування державного значення, загальна протяжність яких складає 1489,5 км, відремонтовано 277 км, освоєно коштів на суму 5459,93 млн гривень.

Так, у рамках реалізації Президентської програми „Велике будівництво”, завершено ремонт ділянки автомобільної дороги М-30 Стрий– Умань– Дніпро–

Ізварине (через мм. Вінницю, Кропивницький) протяжністю 65,9 км, на який освоєно 1574,55 млн гривень.

Враховуючи транзитний потенціал Тернопільської області, організовано широкомасштабне проведення ремонтних робіт на автомобільних дорогах:

М-19 Доманове (на м. Брест) – Ковель – Чернівці – Теремблече (на м. Бухарест), протяжність відремонтованої ділянки складає 81,4 км, на суму 856,9 млн гривень;

Н-18 Івано-Франківськ – Бучач – Тернопіль протяжністю 64 км на суму 1002 млн гривень;

Т-20-02 Тернопіль – Скалат – Жванець - 36 км, на суму 489 млн гривень;

Р-39 Броди – Тернопіль - 17 км, на суму 262 млн гривень.

Здійснено капітальний ремонт мостового переходу на автомобільній дорозі Р-24 Татарів– Косів– Коломия– Борщів– Камянець-Подільський в с. Лисівці, обсяг фінансування складає 34,2 млн гривень.

Також активно тривають роботи на дорогах: Т-20-10 Збараж – Підволочиськ , Т-09-03 Галич – Підгайці – Сатанів, Т-20-16 Бучач – Товсте, Т-20-01 Бучач – Чортків – Скала-Подільська, Т-20-20 /М-19/ - /Мишковичі/ - Дружба.

З метою переспрямування транспортних потоків в об'їзд обласного центру для будівництва I черги північно-східного обходу м. Тернопіль, проведено викуп 56 земельних ділянок на суму 2521,02 тис. гривень.

Освоєно 71461,873 тис. гривень субвенції, наданій Тернопільській територіальній громаді на реконструкцію шляхопроводу через залізничну колію на вул. Об'їзна в районі вул. Гайової в м. Тернопіль.

На будівництво, реконструкцію, ремонт та утримання автодоріг загального користування місцевого значення спрямовано 574277,6 тис. гривень відповідної державної субвенції.

Крім цього, 2291,220 тис. гривень коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам спрямовано на підвищення доступності ширококутного доступу до Інтернету в сільській місцевості.

З метою розвитку авіаційної інфраструктури в області в рамках реалізації програми розвитку цілісного майнового комплексу аеропорту „Тернопіль” на 2019-2021 роки на виконання інженерно-геодезичних вишукувань спрямовано 6799 тис. гривень коштів обласного бюджету.

З метою успішної реалізації напряму **Впровадження регіональної смарт-спеціалізації** Тернопільська область приєдналась до Європейської платформи смарт-спеціалізації S3 Platform, що дозволить розширити співпрацю з країнами ЄС та залучити додаткові фінансові ресурси для розвитку регіону.

Зокрема, реалізується проєкт ПрАТ „Тернопільський молокозавод” щодо впровадження технологій глибокої переробки молока (сировини), загальною вартістю 150 млн гривень, з метою впровадження технології і техніки з повної (поглибленої) переробки молока (сировини) та зменшення впливу підприємства і продуктів його діяльності на навколишнє природне середовище. Результатами реалізації проєкту буде введення в експлуатацію на підприємстві другого виробничого корпусу з поглибленої переробки молока (сировини) з

використанням імпортного технологічного устаткування, а саме: організації вилучення з побічних продуктів переробки цінних компонентів – білків, жирів, мікроелементів тощо, а також створення 20 нових робочих місць та зменшення на 5,0 тисяч тонн в рік викидів у навколишнє природне (водне) середовище.

З метою модернізації закладів професійно-технічної освіти та створення умов для підвищення якості підготовки трудових ресурсів регіону шляхом запровадження та поширення дуальної освіти спрямовано 2095,400 тис. гривень коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти.

Програмою 3 “Розвиток сільських територій” у 2021 році загалом планувалось реалізувати 21 проєктну ідею на суму 288,7 млн гривень. В рамках даної програми у звітному періоді реалізовувалось 22 проєкти на загальну суму 2247,732 млн гривень.

Зокрема, за напрямом **Підвищення рівня зайнятості сільського населення** упродовж 2021 року здійснювались комплексні заходи щодо забезпечення зайнятості населення в сільській місцевості.

Для активізації зайнятості населення та зниження рівня безробіття у 2021 році профорієнтаційними послугами охоплено 45481 особу, з них 30330 осіб мали статус безробітного та 6511 осіб, які навчаються у різних закладах освіти, у тому числі 5001 учень загальноосвітніх шкіл. Із введенням карантину обласною службою зайнятості запроваджено надання профінформаційних та профорієнтаційних послуг в режимі онлайн, офлайн та у змішаному форматі. Так, у 2021 році клієнтам служби зайнятості надано 40922 профінформаційні та профконсультаційні групові послуги, у тому числі 14224 послуги в режимі онлайн.

Продовжується робота щодо технічного переоснащення діючих та створення високотехнологічних нових підприємств виробництва та переробки сільськогосподарської продукції, розвитку органічного сільського господарства та виробництва продуктів харчування, покращення доступу агровиробників до ринків збуту.

Зокрема, станом на 01.01.2022 в області зареєстровано 121 сільськогосподарський обслуговуючий кооператив (далі-СК), з них 109 діючих, 7 розпочало роботу в 2021 році: СК „Садовий” с. Білокриниця Кременецького району (плодоягідний), СК „Бучацькі пасіки” с. Трибухівці Чортківського району (бджільництво), СК „Домашня ягода” с. Пилява Чортківського району (плодоягідний), СК „Наш бджоляр” с. Цвітова Чортківського району (бджільництво), СК „Молочні ріки Лановеччини” с. Борщівка Кременецького району (молочарський), СК „Рій” с. Саранчуки Тернопільського району (бджільництво), СК „БЕРЕЖ БЕРРІ” с. Куропатники Тернопільського району (плодоягідний).

З метою оптимізації витрат на ведення господарської діяльності СОК, спрощення доступу до агросервісних послуг та каналів збуту 39 сільськогосподарських кооперативів (із 3 районів) об’єдналися у кооперативне об’єднання „Файні газди”.

За рахунок власних коштів підприємств в сумі 2 млрд гривень ТзОВ „Бучачагрохлібпром” завершено будівництво 2-х доїльних залів з обладнанням типу „Карусель” в с. Соколів та с. Осівці Чортківського району, корівника в с. Пилява Чортківського району. Фермерським господарством „Гадз” введено в експлуатацію лінію із виготовлення фруктових пюре, соків, джемів в с. Трибухівці Чортківського району потужністю 6 тонн в годину.

Продовжується будівництво: тваринницького комплексу ПАП „Агропродсервіс” в с. Денисів Тернопільського району потужністю 1500 голів; забійного цеху птиці ТзОВ „Укрполь-2005” в м. Зборів Тернопільського району потужністю 300 голів в год або 20-23 тонн в добу; двох пташників в с. Вірлів Тернопільського району ТзОВ „Вірлів Агро” потужністю 25 тис. одноразової посадки; молочного комплексу ТОВ „Україна” в с. Кошляки Тернопільського району на 1500 голів; будівель і споруд тепличного господарства ПП Барановський С.І. за межами населеного пункту на території Кам’янківської сільської ради Тернопільського району; першої черги потужностей зернового елеватора місткістю 30 тис. тонн СОК „Озернянський” в с. Озерна Тернопільського району; першої черги зернового елеватора ПАП „Дзвін” в с. Звиняч Чортківського району потужністю 120 тис. тонн; складу для зберігання зерна з точкою приймання з автотранспорту в с. Хоростків Чортківського району ПП НВО „Енергоощадні технології” потужністю 25 тис. тонн.

За напрямом **Розвиток інфраструктури сільських територій** упродовж звітного періоду здійснено реконструкцію та капітальні ремонти сільських закладів культури на загальну суму 4278,89 тис. гривень (кошти державного бюджету становлять 2415,12 тис. гривень, місцевих – 1319,37 тис. гривень, спонсорські надходження – 544,4 тис. гривень). За рахунок коштів місцевих бюджетів в сумі 83,4 тис. гривень в сільській місцевості проведено: фестиваль духовно-патріотичної пісні „Бишківська звитяга” у с. Бишки Козівської територіальної громади; регіональний фестиваль патріотичної пісні „Герої не вмирають” в с. Великі Гаї Великогаївської територіальної громади; обласне літературно-мистецьке свято „Луни повстанського краю” в с. Антонівці Шумської територіальної громади; обласний фестиваль української патріотичної пісні „Червона калина” в с. Шманьківці Заводської територіальної громади.

За рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку завершено будівництво ЗОШ І ступеня з дошкільним закладом в с. Підгороднє Тернопільського району на суму 12417,528 тис. гривень, з них кошти державного бюджету становлять 9569,978 тис. гривень, місцевого – 2847,55 тис. гривень проводилась реконструкція будівель із добудовою відпочинково-оздоровчої інфраструктури комунального дитячого оздоровчого закладу „Дивосвіт” у с. Кутянка Кременецького району (сума використаних коштів становить 3749,832 тис. гривень, в тому числі державного бюджету – 2999,832 тис. гривень, місцевого – 750,0 тис. гривень, будівництво сільського стадіону по вул Горішній в с. Трибухівці (сума використаних коштів становить 11790,918 тис. гривень, в т.ч. державного бюджету – 8654,383 тис. гривень, місцевого – 3136,535 тис. гривень); реконструкцію філії „Старотаразька ЗОШ І-ІІ

ступеня” опорного закладу Почаївська ЗОШ I-III ступеня (сума використаних коштів становить 9031,520 тис. гривень, в т.ч. державного бюджету – 8036,245 тис. гривень, місцевого – 995,275 тис. гривень.

На охорону здоров'я в сільській місцевості спрямовані кошти відповідної субвенції в сумі 38904,937 тис. гривень. Зокрема, на завершення будівництва 19 сучасних медичних амбулаторій загальної практики-сімейної медицини у 2021 році витрачено 13510,859 тис. гривень, з них 11983,528 тис. гривень – субвенція з державного бюджету та 1527,331 тис. гривень – з місцевого бюджету.

Спільні зусилля органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, в тому числі територіальних громад, громадських організацій, бізнес-середовища та науковців і надалі будуть спрямовані на створення умов для динамічного, збалансованого соціально-економічного розвитку області, забезпечення додержання гарантованих державою соціальних стандартів для кожного її громадянина, підвищення рівня життя населення, а також поглиблення процесів ринкової трансформації на основі підвищення ефективності використання потенціалу області.

**Директор департаменту економічного
розвитку і торгівлі облдержадміністрації**

Галина ВОЛЯНИК